

РЕШЕНИЕ НА СЪДА

17 септември 1980 година*

„Помощ за производител на цигари”

По дело 730/79

Philip Morris Holland B.V., със седалище в Eindhoven, за което се явява г-н В. Н. ter Kuile, адвокат към Hoge Raad (Върховен съд) на Нидерландия, и г-н F. O. W. Vogelaar, адвокат от адвокатурата в Хага, със съдебен адрес Люксембург, в кантората на г-н J. Loesch, адвокат, 2 Rue Goethe,

ищец,

срещу

Комисията на Европейските общности, за която се явява нейният юридически съветник г-н D. R. Gilmore, подпомаган от г-н A. F. de Savornin Lohman, адвокат от адвокатурата в Rotterdam, със съдебен адрес в Люксембург, в кантората на г-н M. Cervino, юридически съветник, Jean Monnet Building, Kirchberg,

ответник,

искова молба за обявяване недействителността на Решение 79/743/ЕИО на Комисията от 27 юли 1979 г. относно предложено съдействие от страна на нидерландското правителство за увеличаване на производствения капацитет на производител на цигари (ОВ L 217 от 25 август 1979 г., стр. 17),

СЪДЪТ,

в състав: г-н Н. Kutscher, председател, г-н А. O'Keefe и г-н А. Touffait (председатели на състав), г-н J. Mertens de Wilmars, г-н Р. Pescatore, г-н Mackenzie Stuart, г-н G. Bosco, г-н Т. Koopmans и г-н О. Due, съдии,

генерален адвокат: г-н F. Capotorti,

секретар: г-н А. Van Houtte,

постанови настоящето

Решение

1. С Определение от 12 октомври 1979 г. ищецът иска от Съда, съгласно член 173 от Договора за ЕИО, да обяви за недействително Решение 79/743/ЕИО на Комисията от 27 юли 1979 г. относно предложено съдействие от страна на правителство за увеличаване на производствения капацитет на производител на цигари (ОВ L 217, стр. 17).

---

* Език на производство то: нидерландски.

2. Ищецът е нидерландско дъщерно дружество на главен производител на цигари. С писмо от 7 октомври 1978 г. нидерландското правителство е уведомило Комисията за намерението си да предостави на ищеца „допълнителната премия за големи проекти”, предвидена от нидерландския закон от 29 юни 1978 г. за насърчаване и ръководство на инвестициите (Staatsblad 1978 г., бр. 368). Тази премия за инвестиционни проекти на стойност над 30 000 000 NLG зависи от броя на разкриваните работни места и може да има размер до 4 % от съответната инвестиция. Съгласно член 6 от цитирания закон премията не се предоставя, ако по мнението на Комисията предоставянето ѝ би било несъвместимо с общия пазар при условията на членове 92 - 94 от Договора.

3. Въпросната помощ е имала за цел да помогне на ищеца да уедри и развие своето производство на цигари, като закрие една от двете цигарени фабрики, притежавани от него в Нидерландия, и като увеличи годишния производствен капацитет на втората фабрика, намираща се в Bergen-op-Zoom в южната част на страната, до 16 000 милиона цигари, като повишава по този начин производствения капацитет на дъщерното дружество с 40 %, а общото производство в Нидерландия – с около 13 %.

4. След като Комисията преглежда предложената помощ съгласно разпоредбите на член 93 от Договора, тя приема обсъденото решение, според което Кралство Нидерландия следва да се въздържа от осъществяване на своето предложение, както е съобщено на Комисията с писмо от 4 октомври 1978 г., да предостави „допълнителната премия за големи проекти” във връзка с инвестицията, извършвана в Bergen-op-Zoom.

Допустимост на исковата молба

5. Комисията не оспорва правото на ищеца като потенциален получател на помощта, определена в решението, да заведе дело за прогласяване на недействителността на решението, въпреки че то е адресирано до държава-членка.

По същество

6. Ищецът изтъква две основания за прогласяване на решението на Комисията за недействително. На първо място решението на Комисията а) нарушава член 92, параграф 1 от Договора, б) нарушава един или повече общи принципи на правото на Общността, по-специално принципите на доброто управление, защитата на оправдани правни очаквания и пропорционалност, или, най-малко един или повече принципи на политиката на Комисията в областта на защитата на конкуренцията, в) нарушава член 190 от Договора, тъй като мотивите на Комисията, върху които се опира решението, са неразбираеми или противоречиви.

7. На второ място решението, според което дерогацията от разпоредби на член 92, параграф 3 от Договора не се прилагат към обстоятелствата по този случай, нарушава цитираните норми на Договора и цитираните принципи на правото на Общността.

По първото правно основание

8. Член 92, параграф 1 от Римският договор гласи:

„Освен ако този Договор предвижда друго, всяка помощ, предоставена от държава-членка или чрез държавни ресурси, под каквато и да е форма, която нарушава или рискува да застраши конкуренцията чрез поставяне в по-благоприятно положение на определени предприятия или производството на определени стоки, е несъвместима с общия пазар, доколкото засяга търговията между държавите-членки.”

9. Ищецът твърди, че за да се реши до каква степен конкретна помощ е несъвместима с общия пазар, е уместно най-напред да бъдат приложени критериите за оценка дали са налице ограничения на конкуренцията по членове 85 и 86 от Договора. Следователно Комисията трябва най-напред да определи „съответния пазар”, а за да стори това, тя трябва да вземе предвид въпросния продукт, територия и период. След това тя трябва да разгледа стереотипа на въпросния пазар, за да може да прецени доколко помощта в конкретен случай засяга отношенията между конкуренти. Но тези съществени аспекти на въпроса не са налице в оспорваното решение. Решението не определя съответния пазар нито с оглед на продукта, нито с оглед на периода. Пазарният стереотип и, още повече по този въпрос, отношенията между конкурентите, които в конкретен случай биха били нарушени от оспорваната помощ, въобще не са били посочени.

10. Не се оспорва, че когато ищецът завърши планираната си инвестиция, тя ще възлиза на близо 50 % от производството на цигари в Нидерландия, и че той очаква да изнася над 80 % от продукцията си в други държави-членки. „Допълнителната премия за големи проекти”, която нидерландското правителство е предложило да предостави на ищеца, възлизала на 6,2 милиона NLG (2,3 милиона ECU), което било 3, 8 % от инвестирания капитал.

11. Когато държавна финансова помощ укрепва позицията на едно предприятие в сравнение с други предприятия, които се конкурират в търговията вътре в Общността, тази търговия трябва да се приеме за засегната от посочената помощ. В настоящия случай помощта, която нидерландското правителство е предложило да предостави, е била за предприятие, учредено с цел международна търговия, и това се доказва от големия дял от неговата продукция, която то е предназначило за износ в други държави-членки. Въпросната помощ е била предназначена да му помогне да разшири производствения си капацитет и следователно да увеличи своя капацитет да поддържа търговския поток, включително този между държавите-членки. От друга страна се твърди, че помощта е намалила разходите за преобразуване на производствените мощности и така е дала на ищеца конкурентно предимство пред производители, които са извършили или са възнамерявали да извършат за своя сметка аналогично увеличаване на производствения капацитет на своите заводи.

12. Тези обстоятелства, които са изложени в преамбюла на оспорваното решение и не се оспорват от ищеца, оправдават преценката на Комисията, че предложената помощ вероятно би засегнала търговията между държавите-членки и би рискувала да наруши конкуренцията между предприятия, установени в различни държави-членки.

13. От предходните съображения следва, че първото твърдение трябва да бъде отхвърлено по същество, както и във връзка с нередовността на мотивите, върху които се е основавало решението.

По второто правно основание

14. С второто си твърдение ищецът критикува решението като основано на неприложимите в този случай изключения по член 92, параграф 3 от Договора, и по-специално тези по букви а), б) и в) от същата разпоредба.

15. Този член предписва, че изброеното може да бъде определено за съвместимо с общия пазар:

„а) помощ за насърчаване на икономическото развитие на области, където стандартът на живот е необичайно нисък или където има сериозна безработица;

б) помощ за насърчаване на изпълнението на важен проект от общоевропейски интерес или за преодоляване на сериозно смущение в икономиката на държава-членка;

в) помощ за улесняване развитието на някои икономически дейности или на някои икономически области, когато тази помощ не се отразява неблагоприятно върху условията на търговия до степен, противоположна на общия интерес”.

16. Според ищеца е погрешно Комисията да определя като общ принцип, че помощта, предоставена от една държава-членка на предприятия, попада само в пределите на дерогация от разпоредбата на член 92, параграф 3 ако Комисията успее да установи, че тя ще допринесе за постигане на една от целите, посочени в дерогацията от, която при нормални пазарни условия фирмите – получатели, не биха постигнали със собствени действия. Помощта е допустима само съгласно член 92, параграф 3 от Договора, ако разглежданият инвестиционен план съответства на целите, посочени в букви а), б) и в).

17. Този довод не може да бъде подкрепен. От една страна, той игнорира факта, че за разлика от член 92, параграф 3, разпоредбата на член 92, параграф 2 дава на Комисията свобода на преценка, като предвижда, че визираната помощ “може” да бъде приета за съвместима с общия пазар. От друга страна, подкрепата на този довод би означавала на държавите-членки да се разреши да извършват плащания, което ще подобри финансовото положение на предприятието – получател, въпреки че тези плащания не са необходими за постигане на целите, посочени в член 92, параграф 3.

18. В тази връзка следва да бъде отбелязано, че оспорваното решение изрично посочва, че нидерландското правителство не е успяло да изтъкне, нито

Комисията е успяла да установи някакви основания, от които да е видно, че предложената помощ отговаря на предвидените условия за прилагане на дерогацията от член 92, параграф 3 от Договора за ЕИО.

19. Ищецът поддържа, че Комисията погрешно е приела, че стандартът на живот в областта Bergen-op-Zoom не е „необичайно нисък” и че тази област не страда от сериозна „безработица” по смисъла на член 92, параграф 3, буква а). В действителност в регион Bergen-op-Zoom безработицата е по-висока и доходът на глава на населението е по-нисък от средните стойности в Нидерландия.

20. Що се отнася до член 92, параграф 3, буква б) ищецът оспорва твърдението на Комисията, че режимът на „допълнителни премии” не може да бъде сравняван с помощ, предназначена за „преодоляване на сериозно смущение в икономиката на държава-членка”, и че възприемането на всяка друга позиция би позволило на Нидерландия при условия на икономически спад и масова безработица в цялата Общност да извършва в своя полза инвестиции, които вероятно биха били направени в други държави-членки в по-неблагоприятно положение.

21. Според ищеца не е възможно да се отговори на въпроса дали съществува сериозно смущение в икономиката на държава-членка и, ако това е така, дали конкретна национална помощ преодолява това смущение, ако се преценява, както е направила Комисията, дали инвестицията от предприятието, с която е свързана помощта на конкретна държава-членка, при необходимост би могла да бъде извършена в други държави-членки, които се намират в по-неблагоприятно положение от тази държава-членка.

22. В заключение, ищецът оспорва твърдението на Комисията в решението според което анализът на отрасъла на производство на цигари в Общността и в Нидерландия показва, че самите пазарни условия без държавна намеса изглеждат в състояние да осигурят нормално развитие и че поради това оспорваната помощ не може да бъде приета за улесняване на развитието по смисъла на член 92, параграф 3, буква в).

23. Ищецът възприема позицията, по принцип, че въпросът дали „без държавна намеса” самите пазарни условия могат да осигурят нормално развитие на производството в държава-членка и в Общността, по начало е ирелевантен. Единственото, което има значение, е да се установи дали помощта улеснява или не улеснява развитието. Освен това мотивите, върху които се опира решението, са неразбираеми и противоречиви.

24. Тези доводи, изтъкнати от ищеца, не могат да бъдат подкрепени. Следва да се има предвид, че Комисията има свобода на преценка, чието упражняване предполага икономически и социални оценки, които трябва да бъдат извършени с оглед на положението в Общността.

25. Това е контекстът, в който Комисията основателно е оценила жизнения стандарт и тежката безработица в областта на Bergen-op-Zoom, не с оглед на средните национални равнища в Нидерландия, а с оглед на равнищата в общността. Що се отнася до довода на ищеца, който се опира върху член 92,

параграф 3, буква б) от Договора, Комисията съвсем спокойно би могла да възприеме позицията, както е и направила, че предстоящата инвестиция в този случай не е била „важен проект от общоевропейски интерес” и че предлаганата помощ не е могла да бъде уподобена на помощ, предназначена „за преодоляване на сериозно смущение в икономиката на държава-членка”, тъй като тази помощ би позволила прехвърлянето в Нидерландия на инвестиция, която би могла да се извърши в други държави-членки в по-неблагоприятно положение от Нидерландия, в която равнището на безработицата в национален мащаб е сред най-ниските в Общността.

26. Що се отнася до член 92, параграф 3, буква в) от Договора, доводите, представени от ищеца, не са приложими. Съвместимостта на въпросната помощ с Договора трябва да бъде преценена с оглед на положението в Общността, а не с оглед на положението в отделна държава-членка. Преценката на Комисията в по-голямата си част се опира върху констатацията, че предвиджданото увеличено количество произведени цигари ще бъде изнасяно в другите държави-членки, при положение че ръстът на потреблението бележи спад, и това не позволява да се приеме, че условията на търговия не биха били засегнати от тази помощ до степен, която противоречи на общия интерес. Тази преценка е обоснована. Констатацията, че пазарните условия в отрасъла на производството на цигари могат без държавна намеса да осигурят нормално развитие и следователно помощта не може да бъде определена като „улесняваща” развитието, също е обоснована, когато необходимостта от помощта се преценява от гледна точка на Общността, а не на отделна държава-членка.

27. Въз основа на тези съображения исковата молба се отхвърля.

По съдебните разноски

28. Съгласно член 69, параграф 2 от Правилника за производството загубилата делото страна се осъжда да заплати съдебните разноски; тъй като е загубил делото, ищецът следва да се осъди да понесе съдебните разноски.

По изложените съображения Съдът реши:

1. Отхвърля исковата молба.

2. Осъжда ищеца да понесе съдебните разноски.

Произнесено в открито съдебно заседание в Люксембург на 17 септември 1980 година.

Подписи